

4.10. โครงการฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสนับสนุนอาเซียน

(ASEAN Supporting Industry Database : ASID)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงอุตสาหกรรม

1) ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของไทยได้เสนอโครงการ ASID ต่อที่ประชุมหัวหน้าหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนอาเซียน เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของไทยได้รับเป็นเจ้าของโครงการนี้ โดยได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลจากประเทศสมาชิกในอาเซียน ต่อมาเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2541 โครงการนี้ได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการในที่ประชุมประจำปีของรัฐมนตรีอาเซียน ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม และได้เปิดตัวที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2542

2) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการประเมินสถานภาพของอุตสาหกรรมสนับสนุนในประเทศอาเซียน
- เพื่อกำหนดกลยุทธ์การสนับสนุนอุตสาหกรรม
- เพื่อเป็นประโยชน์แก่ภาคเอกชนในการติดต่อธุรกิจและการร่วมทุน

3) รูปแบบการดำเนินงานและผู้รับบริการ

รูปแบบการดำเนินงานของโครงการ ASID เป็นไปในการให้บริการการสืบค้นข้อมูลของผู้ประกอบการทางอินเทอร์เน็ต โดยจะมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า ขนาดโรงงาน เป็นต้น ซึ่งสามารถเปรียบเทียบการให้บริการก่อนมีโครงการ ASID กับเมื่อมีโครงการ ASID ได้ดังนี้

ตาราง 4.10.1 ตารางแสดงการเปรียบเทียบการให้บริการ

ก่อนมีโครงการ ASID กับเมื่อมีโครงการ ASID

ก่อนมีโครงการ ASID	มีโครงการ ASID
1. ผู้รับบริการต้องเดินทางมาขอข้อมูลที่ปืโอไอหรือหาข้อมูลด้วยวิธีอื่น	1. ผู้รับบริการได้รับความสะดวกมากขึ้น สามารถค้นข้อมูลจาก ASID ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเองที่บ้านหรือที่ทำงาน
2. ให้บริการในเวลาราชการ 8.30-16.30 น.	2. สามารถใช้บริการจากระบบได้ตลอด 24 ชั่วโมง
3. เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับบริการ	3. ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ในปี พ.ศ. 2545 ฐานข้อมูลนี้มีข้อมูลอุตสาหกรรมสนับสนุนของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ในบรรดาบริษัทที่เป็นสมาชิก ASID จำนวน 16,560 บริษัทนั้น ร้อยละ 64 เป็นบริษัทในประเทศไทย หรือประมาณ 10,598 บริษัท

4) ต้นทุนของโครงการ

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของโครงการระบบฐานข้อมูล ASID ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- ค่าใช้จ่ายด้าน Software ลงทุนในปี 2542 เป็นจำนวนเงิน 1,750,000 บาท และในปี 2543 เป็นจำนวน 4,800,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบ ลงทุนในปี 2544 เป็นจำนวนเงิน 4,100,000 บาท และในปี 2545 เป็นจำนวนเงิน 800,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายด้าน Hardware ลงทุนในปี 2544 เป็นจำนวนเงิน 2,000,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายด้าน Network ลงทุนในปี 2544 เป็นจำนวนเงิน 2,000,000 บาท และในปี 2545 เป็นจำนวนเงิน 4,000,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการอบรมเจ้าหน้าที่ด้านไอทีของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (หน่วย BUILD) เพื่อดูแลโครงการฐานข้อมูล ASID ลงทุนในปี 2544 เป็นจำนวนเงิน 300,000 บาท¹
- ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงข้อมูล ลงทุนในปี 2544 เป็นจำนวนเงิน 1,400,000 บาท และในปี 2545 เป็นจำนวนเงิน 5,400,000 บาท

¹ ซึ่งถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในปี 2544

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของโครงการฐานข้อมูล ASID ช่วงปี 2542-2545 รวมเท่ากับ 26,250,000 บาท เนื่องจากโครงการนี้เริ่มต้นดำเนินการเมื่อปี 2542 ดังนั้นในการคิดค่าเสื่อมราคาจะใช้วิธีการตัดแบบเส้นตรงอายุ 5 ปี เนื่องจากโครงการนี้มีการลงทุนที่มีอายุของโครงการจนถึงปี 2545 ไม่เกิน 5 ปี (ปี 2541 – 2545) จึงเฉลี่ยต้นทุนที่ตกในปี 2545 (ค่าเสื่อมราคา) เป็นร้อยละ 20 ของค่าใช้จ่ายในการลงทุน (โปรดดูวิธีการคำนวณในบทที่ 3) ซึ่งต้นทุนที่เกิดขึ้นของโครงการฐานข้อมูล ASID ในปี 2545 เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.10.2 ต้นทุนของโครงการ ASID ในปี 2545

(หน่วย: บาท)

ประเภท	2545	หมายเหตุ
1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน	5,250,000	
1.1 รายจ่ายค่าคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์		
- ค่าใช้จ่ายด้าน Software	1,310,000	ลงทุน 1,750,000 บาท ในปี 2542 ลงทุน 4,800,000 บาท ในปี 2543
- ค่าใช้จ่ายด้าน Hardware	400,000	ลงทุนในปี 2544
- ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบ	980,000	ลงทุน 4,100,000 บาท ในปี 2544 ลงทุน 800,000 บาท ในปี 2545
- ค่าใช้จ่ายด้าน Network	1,200,000	ลงทุน 2,000,000 บาท ในปี 2544 ลงทุน 4,000,000 บาท ในปี 2545
- ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงข้อมูล	1,360,000	ลงทุน 1,400,000 บาท ในปี 2544 ลงทุน 5,400,000 บาท ในปี 2545
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	1,473,600	
2.1 ค่าจ้างพนักงานที่เกี่ยวข้อง	151,200	
2.2 ค่า Domain Name	2,400	
2.3 ค่าเช่า Lease Line	120,000	
2.4 ค่า Web Hosting	200,000	
2.5 ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	1,000,000	
รวม	6,723,600	

ที่มา: หน่วย BUILD สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

5) การประเมินผลประโยชน์ของโครงการ

ผลประโยชน์ของโครงการสามารถแบ่งเป็น ผลประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานผู้ให้บริการ ผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการ และผลประโยชน์แก่สังคมโดยรวม ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

5.1) ผลประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานผู้ให้บริการ

ผลที่ได้จากแบบสอบถามในหัวข้อที่เกี่ยวกับประโยชน์ที่ผู้ให้บริการได้รับจำนวน 7 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.10.3 ระดับความสำคัญของประโยชน์ที่ผู้ให้บริการได้รับ

	คะแนน	อันดับ
ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้	13	1
ให้บริการได้รวดเร็วขึ้น	10	2
ทำให้พนักงานทำงานได้สะดวกมากขึ้น	9	3
ลดต้นทุนในการให้บริการ	3	4
เพิ่มความถูกต้องในการดำเนินงาน	3	4
ทำให้หน่วยงานได้รับความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น	3	4
ทำให้สภาพแวดล้อมในที่ทำงานดีขึ้น*	-	-

ที่มา : การคำนวณคะแนนจากแบบสอบถามจะกำหนดให้ อันดับ 1 ได้ 3 คะแนน,

อันดับ 2 ได้ 2 คะแนน และอันดับ 3 ได้ 1 คะแนน โดยมีแบบสอบถามจำนวน 7 ชุด

หมายเหตุ * เป็นข้อที่ไม่มีคนเลือก

จากตารางที่ 4.10.3 พบว่า ผู้ให้บริการได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ คือ ช่วยให้ผู้ให้บริการปรับปรุงระบบการทำงานทำให้สามารถลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ สามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการได้รวดเร็วเพิ่มขึ้น และช่วยทำให้พนักงานทำงานได้สะดวกมากขึ้น เป็นอันดับที่สาม ส่วนผลประโยชน์อันดับที่สี่ คือ การลดต้นทุนในการให้บริการ การเพิ่มความถูกต้องในการทำงาน และการทำให้หน่วยงานได้รับความน่าเชื่อถือมากขึ้น

5.2) ผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการ

ผลจากการออกแบบสอบถามเพื่อสำรวจภาคสนามเพื่อประเมินผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการ จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 123 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.10.4 ระดับความสำคัญของประโยชน์ที่ผู้รับบริการได้รับ

	คะแนน	อันดับ
ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทันสมัย	209	1
ประหยัดเวลา	175	2
ได้รับบริการที่สะดวกมากขึ้น	169	3
ประหยัดค่าเดินทาง	114	4
ลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน	42	5
ประหยัดค่าเอกสารต่างๆ	21	6

ที่มา : การคำนวณคะแนนจากแบบสอบถามจะกำหนดให้ อันดับ 1 ได้ 3 คะแนน,

อันดับ 2 ได้ 2 คะแนน และอันดับ 3 ได้ 1 คะแนน โดยมีแบบสอบถามจำนวน 123 ชุด

ผลจากตารางที่ 4.10.4 สรุปได้ว่า ผู้รับบริการจากโครงการ ASID ได้รับประโยชน์จากการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และทันสมัยมากเป็นอันดับ 1 ในขณะที่ได้รับประโยชน์จากการสามารถประหยัดเวลาและได้รับบริการที่สะดวกขึ้นจากการค้นหาข้อมูลได้จากฐานข้อมูล เป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10.5 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

มูลค่าผลประโยชน์ (บาท)	ความถี่	เปอร์เซ็นต์	ค่ากลาง	มูลค่าผลประโยชน์เฉลี่ย (บาท)
0	14	11.38	0	0.00
1-250	17	13.82	125.5	17.35
251-500	29	23.58	375.5	88.53
501-750	19	15.45	625.5	96.62
751-1,000	14	11.38	875.5	99.65
1,001-1,500	9	7.32	1,250.5	91.50
1,501-2,000	18	14.63	1,750.5	256.17
3,000	1	0.81	3,000	24.39
5,000	1	0.81	5,000	40.65
10,000	1	0.81	10,000	81.30
รวม	123	100.00		796.16

ที่มา : การวิจัยด้วยแบบสอบถามกับผู้รับบริการจำนวน 123 คน

ผลจากแบบสอบถามที่มีผู้ตอบจำนวน 123 คน พบว่า มูลค่าผลประโยชน์เฉลี่ยที่ได้ต่อปี 2545 เท่ากับ 796.16 บาทต่อปี ซึ่งสามารถที่จะคำนวณผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการทั้งหมดจากผลประโยชน์เฉลี่ยต่อการเข้ารับบริการต่อปีคูณกับจำนวนผู้รับบริการทั้งหมดในปี 2545 (ตารางที่ 4.10.6) สำหรับผู้รับบริการทั้งหมดในปี 2545 นั้น คณะวิจัยจะใช้จำนวนสมาชิก ASID ที่เป็นบริษัทในประเทศไทยเป็นตัวแทน (proxy) ของจำนวนผู้รับบริการ ซึ่งมีจำนวน 10,598 บริษัท ทำให้โครงการนี้มีผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการทั้งหมด 8,437,731.25 บาท

ตารางที่ 4.10.6 การคำนวณผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการในปี 2545

(หน่วย: บาท)

ผลประโยชน์เฉลี่ยต่อการเข้ารับบริการต่อปี	796.16
จำนวนผู้รับบริการทั้งหมดในปี 2545	10,598
ผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการทั้งหมด	8,437,731.25

ที่มา : จากตารางที่ 4.10.5 และข้อมูลจากหน่วย BUILD

5.3) ผลประโยชน์ที่เกิดแก่สังคมโดยรวม

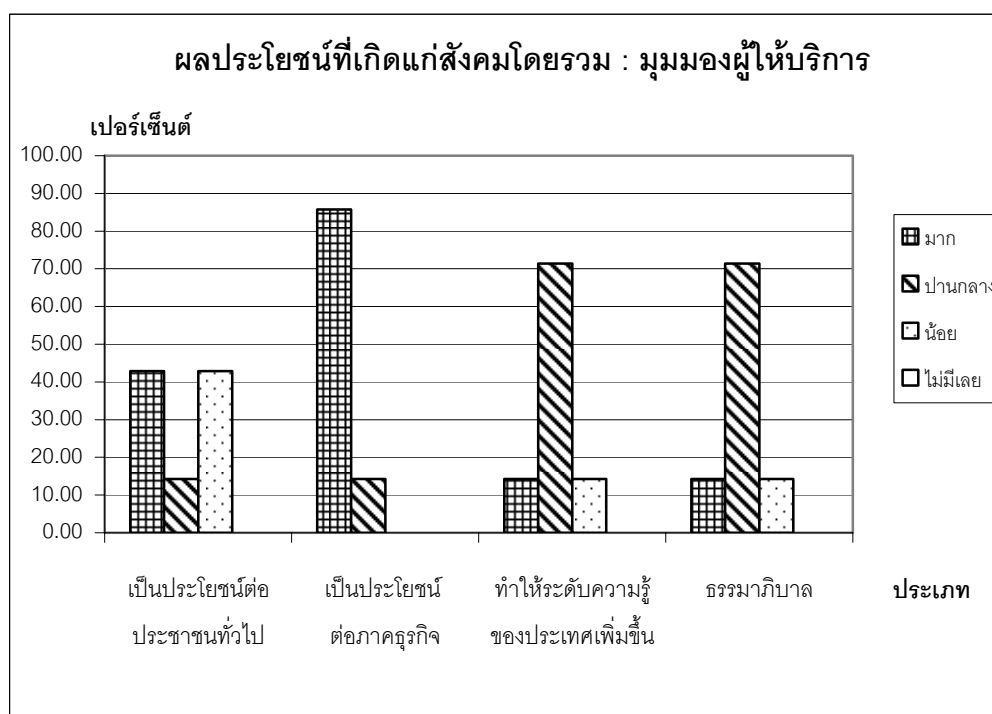
ผลที่ได้จากแบบสอบถามพบว่า ผู้ให้บริการมีความเห็นว่าระบบฐานข้อมูล ASID มีประโยชน์ต่อภาคธุรกิจในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้รับบริการ ในขณะที่ผู้ให้บริการมีความเห็นว่าโครงการนี้มีส่วนทำให้ระดับความรู้ของประเทศเพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดธรรมาภิบาลเพียงระดับปานกลาง ในส่วนของผลประโยชน์ที่เกิดแก่ประชาชนทั่วไปทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการก็มีความเห็นไปในทางเดียวกันคือ โครงการนี้มีประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไปในระดับมาก เนื่องจากประชาชนทั่วไปสามารถที่จะเข้าไปใช้บริการจากฐานข้อมูล ASID ได้ ส่วนผลประโยชน์ในด้านการทำให้ระดับความรู้ของประเทศเพิ่มขึ้นนั้นผู้รับบริการมีความเห็นว่าโครงการนี้มีส่วนทำให้ระดับความรู้ของประเทศเพิ่มขึ้นในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจากลักษณะโครงการที่เป็นการให้ข้อมูลแก่ประชาชนทั่วไป (ดูตารางที่ 4.10.7 และ 4.10.8)

ตารางที่ 4.10.7 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม: มุมมองผู้ให้บริการ

รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย	รวม
เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป	3 (42.86%)	1 (14.29%)	3 (42.86%)	0 (0.00%)	7 (100.00%)
เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐกิจ	6 (85.71%)	1 (14.29%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	7 (100.00%)
ทำให้ระดับความรู้ของประเทศเพิ่มขึ้น	1 (14.29%)	5 (71.43%)	1 (14.29%)	0 (0.00%)	7 (100.00%)
ธรรมาภิบาล	1 (14.29%)	5 (71.43%)	1 (14.29%)	0 (0.00%)	7 (100.00%)

ที่มา : จากแบบสอบถามของผู้ให้บริการจำนวน 7 คน

แผนภูมิที่ 4.10.1 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม : มุมมองของผู้ให้บริการ

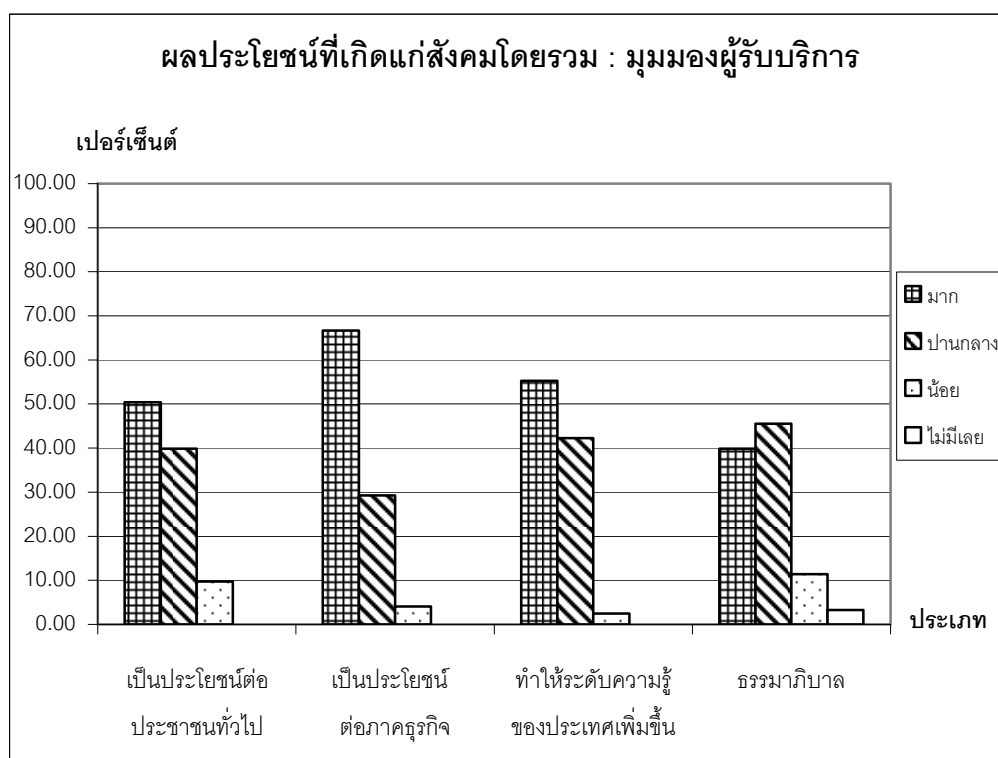
ที่มา : จากตารางที่ 4.10.7

ตารางที่ 4.10.8 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม: มุมมองผู้รับบริการ

รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย	รวม
เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั่วไป	62 (50.41%)	49 (39.84%)	12 (9.76%)	0 (0.00%)	123 (100.00%)
เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐกิจ	82 (66.67%)	36 (29.27%)	5 (4.07%)	0 (0.00%)	123 (100.00%)
ทำให้ระดับความรู้ของประเทศเพิ่มขึ้น	68 (55.28%)	52 (42.28%)	3 (2.44%)	0 (0.00%)	123 (100.00%)
ธรรมาภิบาล	49 (39.84%)	56 (45.53%)	14 (11.38%)	4 (3.25%)	123 (100.00%)

ที่มา : จากแบบสอบถามของผู้รับบริการจำนวน 123 คน

แผนภูมิที่ 4.10.2 ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคมโดยรวม: มุมมองของผู้รับบริการ

ที่มา : จากตารางที่ 4.10.8

6) สัดส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน

ในการคำนวณสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนนั้น ในส่วนของผลตอบแทนจะพิจารณาเฉพาะผลตอบแทนที่สามารถประเมินเป็นตัวเงิน ซึ่งได้แก่ ผลประโยชน์ที่ผู้รับบริการได้รับ และ ผลประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานผู้ให้บริการ เฉพาะในปี 2545 ซึ่งพบว่า โครงการนี้มีสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.24 (ดูตารางที่ 4.10.9)

ตารางที่ 4.10.9 การคำนวณสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนในปี 2545

สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน	
ผลประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้รับบริการทั้งหมด (บาท)	8,437,731.25
ต้นทุน (บาท)	6,783,600.00
สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน	1.24

ที่มา: คำนวณจากตารางที่ 4.10.2 และ 4.10.6

7) สรุปผลการวิเคราะห์โครงการ

จากการวิเคราะห์สัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนของโครงการในปี 2545 พบว่าโครงการนี้มีสัดส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.24 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ผลตอบแทนที่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ของโครงการนี้สูงเป็น 1.24 เท่าของต้นทุน อาจเนื่องมาจากโครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มธุรกิจหลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มธุรกิจที่เป็นสมาชิกของฐานข้อมูลและที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ทั้งกลุ่มธุรกิจที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ ทำให้การสำรวจภาคสนามด้วยแบบสอบถามไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ฉะนั้นผลประโยชน์ที่ตกแก่ผู้รับบริการอาจไม่สามารถประเมินได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งโครงการนี้เป็นโครงการประเภทให้ข้อมูลข่าวสารและเป็นศูนย์รวมข้อมูลที่จะเชื่อมโยงผู้ซื้อผู้ขาย (portal) ซึ่งประโยชน์ส่วนใหญ่ของโครงการประเภทนี้ตกอยู่ที่คุณค่าของข้อมูลที่น่าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และความสะดวกที่ได้รับ มากกว่าความประหยัดในการได้มาซึ่งข้อมูล ประโยชน์ของข้อมูลเช่นทำให้เกิดการค้นหาและเชื่อมโยง ซื้อขายกันในบรรดาสมาชิกได้สะดวก และเป็นช่องทางในการเปิดตัวให้ผู้ซื้อผู้ขายผู้ผลิตมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เพิ่มยอดขายเป็นต้น ประโยชน์จากการใช้ข้อมูลลักษณะนี้ยากที่จะประเมินเป็นตัวเงินว่ามีผลมาจากระบบ ASID เป็นมูลค่าเท่าใดที่ชัดเจนได้ คุณค่าของระบบจะเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณเมื่อมีปริมาณข้อมูลหรือสมาชิกเพิ่มขึ้นซึ่งจะดึงดูดความสนใจให้ผู้เข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบว่าหากผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับระบบ ASID ให้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์จะช่วยเพิ่มยอดขายให้ผู้ประกอบการได้มาก ทำให้ผู้ประกอบการสามารถลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการหาลูกค้าได้เป็นอย่างดี

มาก และจากผลการศึกษาของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่าในปีพ.ศ. 2545 ผลอันเนื่องมาจากกิจกรรมของหน่วย BUILD ทำให้เกิดการซื้อขายมีมูลค่าประมาณ 3.7 พันล้านบาท และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และยังเปิดโอกาสให้เกิดทั้งความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง

โครงการนี้นอกจากเป็นประโยชน์ต่อการซื้อขายของบริษัทเอกชนแล้วยังมีผลต่อเนื่องที่ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวและมีการจ้างงานอันเนื่องจากการซื้อขายดังกล่าว การวิจัยนี้เน้นที่จะวิเคราะห์ผลประโยชน์โดยตรงของโครงการไอที จึงไม่ได้ครอบคลุมการวิเคราะห์ผลต่อเนื่องดังกล่าว นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศในฐานะที่เป็นผู้ดูแลระบบนี้ การที่มีข้อมูลของผู้ประกอบการในประเทศไทยมากกว่าข้อมูลของผู้ประกอบการในประเทศอื่นทำให้ไทยได้เปรียบทางการตลาดเพิ่มขึ้นด้วย